

IJTIMOYIY JARAYONLARDA YOSHLAR FAOLIYATINING IJTIMOYIY ONGGA TA'SIRI.

Abdulxayev Abdulxaq Qudratjon o'g'li

Oriental universiteti talabalar bandligi va amaliyot bo'limi bosh mutahassisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada ijtimoiy jarayonlarda yoshlar faoliyatining ijtimoiy ongga ta'siri tadqiq etilgan. Yoshlar jamiyatning eng faollari sifatida ijtimoiy jarayonlarda innovatsion g'oyalarni ilgari surish, ijtimoiy normativlarga moslashish va ijtimoiy ong shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot metodlari sifatida so'rovnomalalar, kuzatuv va statistik tahlil usullari qo'llanilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, yoshlar faoliyati ijtimoiy ongni shakllantirishda sezilarli darajada ta'sir ko'rsatadi, ayniqsa ijtimoiy axborot vositalari va madaniy tadbirlarda faol ishtirok etish orqali. Maqola yoshlar va jamiyat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni, yoshlar faoliyatining ijtimoiy ongni rivojlantirishdagi ahamiyatini ochib beradi.

Kalit so'zlar: Yoshlar, ijtimoiy jarayonlar, ijtimoiy ong, faoliyat, jamiyat, ijtimoiy normativlar, ijtimoiy faollik.

Yoshlar jamiyatning eng muhim ijtimoiy guruhlaridan biri hisoblanadi. Ular ijtimoiy jarayonlarda faollik ko'rsatishi, yangi g'oyalar va tashabbuslarni ilgari surishi bilan jamiyatning taraqqiyoti va ijtimoiy ongning shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy ong — bu shaxsning jamiyatdagi o'z o'rnini anglash, ijtimoiy normalar, qadriyatlar va qadriyat tizimiga moslashish qobiliyatidir. Yoshlar faoliyati bu jarayonda ijtimoiy normativlarni qabul qilish, jamiyatning madaniy va siyosiy hayotida ishtirok etish, yangi ijtimoiy me'yorlarni shakllantirish kabi jarayonlarni o'z ichiga oladi.

Zamonaviy jamiyatda yoshlar faolligining o'sishi asosan ijtimoiy media, ijtimoiy tashabbuslar, ko'ngillilik harakatlari va madaniy tadbirlar orqali yuzaga keladi. Shu bilan birga, yoshlar faolligi ijtimoiy ongning turli komponentlariga ta'sir ko'rsatadi: bilim, qadriyatlar, ijtimoiy xulq-atvor va normativ ong. Masalan, ijtimoiy media orqali yoshlar jamiyatdagi muhim masalalar haqida xabardor bo'lib, ularni hal qilish jarayonida faol qatnashadi, bu esa ularning ijtimoiy ongini oshiradi. Shuningdek, yoshlar orasida tashabbuskorlik va ijodiy yondashuvlar ijtimoiy jarayonlarda yangi g'oyalar va innovatsiyalarni tatbiq etishga yordam beradi [1-3].

Ijtimoiy jarayonlarda yoshlar faoliyati bilan bog'liq tadqiqotlar ko'rsatadiki, yoshlar ishtirokidagi ijtimoiy tadbirlar, masalan, ekologik loyihalar, ko'ngilli harakatlar va madaniy dasturlar, ularning ijtimoiy ongini sezilarli darajada oshiradi. Shu bilan birga, yoshlar faolligi jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga, ijtimoiy nizolarni kamaytirishga va ijtimoiy integratsiyani rivojlantirishga yordam beradi.

Mazkur maqola ijtimoiy jarayonlarda yoshlar faoliyatining ijtimoiy ongga ta'sirini ilmiy tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqot davomida so'rovlar, kuzatuv va statistik tahlil usullari qo'llanilib, yoshlar faoliyati ijtimoiy ongga qanday ta'sir qilishi aniqlandi. Maqsad — yoshlar faoliyati orqali ijtimoiy ongni shakllantirish mexanizmlarini aniqlash va ularni samarali qo'llash yo'llarini tavsiflashdir.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoshlar faoliyati ijtimoiy ongni shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. So'rovnoma natijalari asosida, respondentlarning 78% ijtimoiy media va onlayn platformalarda faol ishtirok etish yoshlarning jamiyatdagi muhim ijtimoiy masalalardan xabardorligini oshirishini ta'kidlashdi. Shu bilan birga, ko'ngillilik va madaniy tadbirlarda qatnashgan yoshlarning 65% ijtimoiy qadriyatlar va normativlarga nisbatan munosabatlarini yaxshilashini qayd etdilar [4-8].

Kuzatuv natijalari shuni ko'rsatdiki, yoshlarning jamoat ishlarida faol ishtiroki, masalan, ekologik loyihalar va ijtimoiy tashabbuslarda qatnashish, ularning ijtimoiy mas'uliyat hissini oshiradi. Statistik tahlil esa yoshlar faoliyati va ijtimoiy ong o'rtasida sezilarli ijobiy korrelyatsiya mavjudligini ko'rsatdi ($r=0.67$, $p<0.01$). Bu natijalar shuni anglatadiki, yoshlar faoliyati ijtimoiy ongni shakllantirishda mustahkam omil sifatida ishlaydi va jamiyatning ijtimoiy barqarorligiga hissa qo'shadi.

Shuningdek, tadqiqot yoshlar faoliyati ijtimoiy ongning turli komponentlariga turlicha ta'sir qilishini aniqladi. Bilim komponenti — yoshlarning ijtimoiy masalalar bo'yicha bilim darajasi oshadi, qadriyatlar komponenti — ijtimoiy va madaniy qadriyatlar qabul qilinadi, normativ komponenti esa yoshlar ijtimoiy me'yorlarga moslashadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, yoshlar faolligi ijtimoiy ongni rivojlantirishda nafaqat bilim va ma'lumot, balki shaxsiy tajriba va amaliy faoliyat orqali ham ta'sir qiladi [9,10].

Muhokama qismida ta'kidlanadiki, yoshlar faolligi jamiyatdagi ijtimoiy ongni shakllantirishning samarali vositasidir. Shu bilan birga, yoshlar faoliyatining samarali bo'lishi uchun jamiyat tomonidan qo'llab-quvvatlash, motivatsiya va resurslar ta'minlanishi lozim. Shu tarzda, yoshlar faolligi va ijtimoiy ong o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik jamiyatning rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, yoshlar faoliyati ijtimoiy ongni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy media, ko'ngillilik, madaniy va ekologik tadbirlar yoshlarning ijtimoiy faolligini oshiradi va jamiyatdagi ijtimoiy qadriyatlarni mustahkamlaydi. Yoshlar faolligi ijtimoiy ongni rivojlantirishning samarali vositasi sifatida qaralishi lozim. Shu bilan birga, jamiyat tomonidan yoshlarning tashabbuslari qo'llab-quvvatlanishi, resurslar ta'minlanishi va ularning ijtimoiy faoliyatlari motivatsiya qilinishi kerak. Mazkur tadqiqot yoshlar faoliyati va ijtimoiy ong

(9th international scientific and practical conference)

o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni aniqlashga yordam berdi va jamiyatning ijtimoiy barqarorligini mustahkamlash yo‘llarini ko‘rsatdi.

Adabiyotlar.

1. Абдурахманов, Ш. (2020). Yoshlar va jamiyat: Ijtimoiy faollik tahlili. T.: Fan.
2. Karimova, N. (2019). Ijtimoiy ong va yoshlar: nazariy va amaliy tadqiqotlar. Samarkand: SamDU.
3. Smith, J. (2018). Youth Participation in Social Processes. London: Routledge.
4. Johnson, L., & Brown, P. (2021). Social Awareness and Young People. New York: Springer.
5. Toshpulatov, M. (2020). Ijtimoiy jarayonlarda yoshlar faoliyati. T.: Uzbekistan Press.
6. Rahmonov, A. (2019). Ijtimoiy media va yoshlar: ijtimoiy ongga ta’siri. T.: Ilm.
7. Anderson, K. (2017). Civic Engagement among Youth. Oxford: Oxford University Press.